

koers vast

Overdenkingen voor politiek leiderschap

wi

Woord vooraf

Auteurs: Marco Vermin, partijvoorzitter ChristenUnie
Pieter Dirk Dekker, redacteur *Koersvast*

Stem je voor, of tegen? Neem je deze uitnodiging aan, of niet? Ga je links, of toch rechtsaf? Spreek je je echt uit, of kies je ervoor om deze keer te zwijgen in liefde?

Als volksvertegenwoordiger, bestuurder, medewerker of vrijwilliger namens de ChristenUnie word je voortdurend geconfronteerd met mooie en soms ook ingewikkelde vraagstukken en keuzes. Het is wikken en wegen tussen belangen en verwachtingen. Maar telkens weer is de belangrijkste vraag: wat is de koers die Jezus mij wijst?

Dit werkboek geeft je Bijbels houvast rond een aantal van zulke spannende actuele thema's, zoals de omgang met andersgelovigen, arbeidsmigratie en dilemma's rond rijkdom en belastingen. In vervolg op *Met de moed van de hoop* (2025), waarin het leven van Mozes centraal stond, neemt *Koersvast* je mee naar het boek Handelingen en de brieven in het Nieuwe Testament.

Na een algemene reflectie op de plek van Gods wet in ons politieke werk, volgen 10 werkbladen die elk bestaan uit een korte reflectie op een Bijbeltekst, in het licht van de politieke praktijk. Wat heeft deze tekst ons nu te zeggen? Vervolgens worden er telkens praktische handreikingen geboden: voor gesprek, een concrete actie, gebed en (samen)zang.

Dankzij deze opzet laat het werkboek zich goed gebruiken als meditatief materiaal wanneer je in ChristenUnie-verband bij elkaar bent. Gebruik het bijvoorbeeld bij de opening van een fractie- of bestuursvergadering. Put eruit voor een gebedsbijeenkomst. Of doe bijvoorbeeld een exemplaar cadeau aan teams van vrijwilligers die namens de ChristenUnie op pad zijn.

Als christenen willen we juist in deze onzekere tijden koersvast blijven in het navolgen van Christus. Wij hopen en bidden dat dit werkboek ook jou daarbij zal helpen.

Politicus onder Gods wet

Auteurs: Hans Burger, theoloog en bondgenoot van de ChristenUnie

Kijkend naar politici als Trump kun je je afvragen: waarom zou je iets aantrekken van mensenrechten of een (inter)nationale rechtsorde? Het is toch allemaal ontstaan in een nooit eindigende machtsstrijd tussen wereldmachten?

Deuteronomium 17:14-20 laat iets anders zien. Recht en wet, Gods Thora, gaan boven de koning. Boven de politiek. Als wij mensenrechten formuleren, politieke instituties vormgeven, dan geven we antwoord op deze orde van God, die alles heeft geschapen en wiens Koninkrijk komt.

Daarom moet een koning een afschrift van Gods wet onder handbereik hebben. En erin lezen! Zo leert hij ontzag te hebben voor God. Dan zal hij zich niet inbeelden dat hij meer is dan zijn volksgenoten en zal hij op geen enkele manier afwijken van Gods geboden.

Zo is het ook vandaag. Zoals Openbaring 17:14 beschrijft: Jezus is Heer van de heren en Koning van de koningen. Dus of je het nu wilt of niet: een politicus staat onder en niet boven de wet. Natuurlijk: niet elke wet of elke politieke orde is een geslaagde uitwerking van het recht en de vrede van koning Jezus. Zelfs de grondwet kan veranderd worden; mensenrechten kun je opnieuw formuleren. Maar dat verandert niets aan het uitgangspunt: recht en wet begrenzen de politieke en bestuurlijke macht.

Toets daarom ook jouw eigen politieke werk: geven Gods rijk, recht, en vrede richting in je omgang met lokale en nationale belangen? Plan bijvoorbeeld samen met collega's bewust een moment in, waarop je aan de hand van een concrete politieke of bestuurlijke casus stilstaat bij dit uitgangspunt: recht en wet komen vóór de politieke en bestuurlijke macht.

Het mag op alle dagen ons gebed zijn: 'Heer, laat machtige mensen zich richten op uw recht en vrede, niet op hun eigen belang.'

1

Vrede

Auteur: Suzan Sierksma-Agteres,
Bijbelwetenschapper en curator van
het Wetenschappelijk Instituut

Bijbeltekst: Romeinen 12:1-21

De tekst toen ...

Paulus leefde in de grillige, grimmige politieke werkelijkheid van het Romeins imperium, in een cultuur die vanuit zijn Joodse blikveld uiterst verdorven was. Bovendien schrijft hij aan verdrukte mensen in het hart van dat vijandige rijk. Toch zoekt hij vrede – een keuze die tegen deze achtergrond ronduit revolutionair is.

Paulus strategie voor vrede begint persoonlijk. Hij spreekt van ‘redelijke aanbidding’ en een ‘vernieuwing van het denken’: alleen zo kunnen Romeinen ontdekken wat in Gods ogen ‘goed, welgevallig, volmaakt is’. Daarop volgen adviezen die ingaan op hoe je onderling als christenen liefdevol leeft.

Maar daar eindigt hij niet mee. De richtlijnen die Paulus geeft waaieren steeds uit naar de maatschappij als geheel. Zorg voor elkaar in de gemeente – en vang ook vreemdelingen op. Streef naar onderlinge harmonie – en naar vrede met alle mensen. Heb elkaar lief – ja, heb zelfs je vijanden lief, zodat ze tot inkeer komen.

Hoe gedraag je je als christelijke minderheid? Trek je je terug? Ga je de cultuurstrijd aan?

Paulus' Romeinenbrief laat zien dat de christelijke beweging vanaf het begin niet alleen betrokken was op behoud van de eigen gemeenschappen, maar op alle mensen. Ook als de eigen positie precair was, werd de gemeente zo een oefenplek voor algehele vrede.

Zijn wij als ChristenUnie ook zo'n oefenplek? Rechtvaardige overheden, wetten en structuren kunnen bijdragen ten goede. Maar uiteindelijk wordt de vrede gedragen door wat er samen, in de praktijk, wordt doordacht, doorleefd en voorgeleefd. Zo worden kwade imperiums van binnenuit 'overwonnen door het goede'.

Gespreksvraag

Hoe kunnen wij als ChristenUnie, waar we ons ook bevinden, een oefenplek voor vrede zijn?

Actiepunt

Ga op bezoek bij een initiatief waarin vrede wordt geoefend met groepen die 'vreemden' of 'vijanden' zijn. Vraag wat hen vanuit de politiek kan ondersteunen.

Gebedssuggestie

'Heer, vergeef ons waar we onderlinge liefde tekortschoten en geef ons meer oefenplekken van vrede.'

Liedsuggestie

Nieuwe Liedboek (2013), lied 1010, Geef vrede, Heer, geef vrede

2

Het gezag van de overheid

Auteur Don Ceder, student theologie en Tweede Kamerlid

Bijbeltekst Romeinen 13:1-7

De tekst toen ...

Al het gezag is door God zelf ingesteld. Dit zijn grote en spannende woorden van Paulus, zowel voor een overheid die haar plaats moet kennen als voor christenen die zich tot de overheid hebben te verhouden.

Paulus lijkt in deze tekst weinig ruimte te laten voor een morele afweging, voor een wikken en wegen van goed of kwaad. Waar het gaat om onderwerping aan het gezag van de overheid, lijkt dat voor hem niet relevant. En zo is deze tekst in de geschiedenis van het christendom ook wel eens misbruikt, bijvoorbeeld ter verdediging van slavernij en Apartheid.

Toch zou je kunnen zeggen dat, wat Paulus betreft, het vermogen om je te onderwerpen aan gezag ook een blijk van geestelijke volwassenheid kan zijn. Althans, niet als deze onderwerping gemotiveerd wordt door de angst voor straf. Maar wel als blijk van liefde voor God, die in wijsheid aards gezag in dienst genomen heeft.

... en nu

Wat als aards gezag mij vraagt om tegen Gods gezag in te gaan? Petrus' antwoord in Handelingen 5:29 helpt: 'Men moet God meer gehoorzamen dan mensen.' Verzet tegen slavernij en Apartheid was dus absoluut legitiem, ook voor christenen.

Maar laten we onszelf tegelijkertijd niet zomaar van de oproep tot gehoorzaamheid ontslaan. Zeker niet nu we in een democratie leven waarin goede burgerparticipatie mogelijk is en waarin gezag niet alleen 'boven' of tegenover ons staat, maar (gelukkig!) ons ook vertegenwoordigt.

Weet in ieder geval dit: omdat Christus al het gezag draagt, zal hij op een dag recht doen en alle dingen nieuw maken. Eer aan wie eer toekomt.

Gespreksvraag

Hoe ga je in denken en handelen om met aards gezag dat onrechtvaardig lijkt?

Actiepunt

Durf regelmatig samen in de spiegel te kijken. Vraag bijvoorbeeld een ombudsman waar je (gerechtvaardigd uitgeoefend) gezag mogelijk onrechtvaardige gevolgen heeft en correctie behoeft.

Gebedssuggestie

'God, geef ons rechtvaardige politici en bestuurders die met moed en wijsheid hun gezag uitoefenen.'

Liedsuggestie

Amy Grant, I Surrender All

3

Rijkdom en armoede

Auteur: Pieter Dirk Dekker, promovendus
theologie en medewerker
ChristenUnie-partijbureau

Bijbeltekst: [Jakobus 2:1-13](#)

De tekst toen ...

Wat Jakobus hier en later in zijn brief schrijft, doet sterk denken aan de Bergrede: ‘Gelukkig jullie die arm zijn.’ Maar ook: ‘wee jullie die rijk zijn’.

Wat zegt dit over hoe God aankijkt tegen rijkdom? Is rijkdom fout? Horen geld en bezit überhaupt thuis in het Koninkrijk? Dat zijn hele belangrijke maar ook lastige vragen. Het is bijvoorbeeld opvallend dat volgens de Bijbel de eerste christenen ‘alles gemeenschappelijk’ hadden.

Dit is wel duidelijk: in een wereld waarin de rijkdom van enkelen bestaat bij gratie van de armoede van velen, kiest God de kant van de armen. Als Jakobus zich verzet tegen voortrekken op grond van uiterlijkheden, dan is dat namelijk geen naïeve onpartijdigheid. Het is scherpe maatschappijkritiek.

In onze gebroken wereld vraagt rechtvaardigheid kennelijk niet om een blinddoek, zoals vaak gedacht. Het vraagt om elkaar juist als mens in de ogen te zien. Het vraagt om opstaan voor armen.

... en nu

Wie Jakobus' brief vergelijkt met de situatie in veel Nederlandse kerken en politieke partijen, stelt zichzelf al snel deze vraag: waar zijn de armen?

Als straatkrantverkopers, prostituees en schoonmakers zich niet thuis voelen, rest weinig meer dan een stel rijke christenen die de armen gaan 'redden'. Maar zoals theoloog Samuel Wells scherp formuleerde, gaat het Koninkrijk over veel meer dan rijken die met de beste bedoelingen 'werken voor' armen. Het gaat over 'zijn met'.

Naastenliefde kan nooit neerbuigend of paternalistisch zijn. Naastenliefde veronderstelt een wederkerige relatie, en gedijt bij een goede maaltijd. Pas dan kun je sámen werken aan echte oplossingen.

Gespreksvraag

Hoe dien jij armen in jouw omgeving het best: onpartijdig, of door een kant te kiezen?

Actiepunt

Investeer in 'zijn met' in plaats van alleen 'werken voor'; organiseer bijvoorbeeld een maaltijd om samen met mensen in nood te spreken over goede oplossingen.

Gebedssuggestie

'God, biedt uitkomst aan slachtoffers van onze rijkdom en leer ons hun naaste te zijn.'

Liedsuggestie

Schrijvers voor gerechtigheid, Maak ons hart onrustig

4

Alle mensen van goede wil

Auteur: Dico Baars, adviseur bij Verus en
voormalig fractievoorzitter
Vijfheerenlanden

Bijbeltekst: [Handelingen 28:1-10](#)

De tekst toen ...

Paulus lijdt schipbreuk onderweg naar Rome en bereikt ternauwernood Malta. Daar ontmoet hij de plaatselijke bevolking – in het Grieks ‘barbaren’ genoemd. Wie bij dat woord aan onbeschaafdheid denkt, komt bedrogen uit. De Maltezen ontvangen de schipbreukelingen met buitengewone vriendelijkheid. Hoe confronterend: het zijn niet christenen die naastenliefde komen brengen. Paulus ontmoet die in de vreemde ander. Een echo van de barmhartige Samaritaan klinkt hier – ook zo’n buitenstaander die de medemens ziet waar anderen voorbijlopen.

Dit verhaal reikt ons een belangrijk principe aan: op liefde en goedheid berust geen gelovig monopolie. Integendeel, de Geest doortrekt de hele schepping en werkt door vreemde handen en op onbekende kusten. De Geest is degene die het goede leven in al zijn vormen laat voortbestaan. Wie wil opstaan voor het goede, doet er allereerst goed aan om open te staan voor het werk van de Geest – ook, en juist, bij wie we ‘barbaar’ zouden noemen.

Als christelijk politicus kun je niet alleen opstaan voor 'eigen' initiatieven. De Geest werkt in het hele leven – ook door seculiere buurtprojecten en organisaties. Beoordeel dus op vrucht, niet op etiket.

Tegelijk mag je ook het eigene inbrengen. Paulus ontving op Malta niet alleen gastvrijheid, maar legde in gebed de handen op en genas zieken. Jouw geloof en jouw gebed hebben een plek, waardoor er een rijker geheel ontstaat: herkennen wat goed is bij de ander én durven delen wat jij te geven hebt.

Politiek wordt dan geen machtsstrijd tussen waardenstelsels, maar een gezamenlijke zoektocht naar het goede leven.

Gespreksvraag

Wie zijn de buitenstaanders in jouw context, van wie we meer te ontvangen hebben dan we geneigd zijn te erkennen?

Actiepunt

Herlees je verkiezingsprogramma of lijst met speerpunten: waar zou jij je inspanningen voor (de belangen van) christenen kunnen verbreden naar alle mensen van goede wil?

Gebedssuggestie

'Kom, Heilige Geest. Leer ons geloven en liefhebben door uw kracht.'

Liedsuggestie

Nieuwe Liedboek (2013), lied 978:4, *Laat dan mijn hart U toebehoren*

5

Gevangenschap en straffen

Auteur: Judith Bouma, geestelijk verzorger bij justitie en bondgenoot van de ChristenUnie

Bijbeltekst: 2 Timotheüs 1:11-18

De tekst toen ...

Paulus schrijft een brief vanuit gevangenschap, waarschijnlijk in Rome. Daar heeft Onesiforus hem gezocht en gevonden.

In Handelingen lezen we hoe Paulus in Jeruzalem gearresteerd wordt en via allerlei omwegen in Rome terecht komt, waar hij huisarrest krijgt. Hij krijgt als het ware een enkelband: hij verblijft thuis onder voortdurende bewaking van een soldaat. Paulus kan niet weg, maar ontvangt wel bezoekers en onderhoudt contact met de jonge gemeentes en bevriende apostelen door middel van brieven. Zijn bewaker ziet en hoort alles.

Paulus laat zich daar niet door van de wijs brengen of de mond snoeren. Hij schaamt zich niet voor het evangelie, dat schrijft hij in meerdere brieven. Ook in deze brief aan Timotheüs. De Romeinse soldaat zal vaak getuige geweest zijn van hoe Paulus zijn brieven dicteerde, met bezoekers sprak over zijn Heer en Heiland en anderen zo aanmoedigde stand te houden in het geloof.

... en nu

Goed en verstandig gevangenisbeleid vraagt wijsheid. Hoever ga je bijvoorbeeld in het ontzeggen van privacy? Soms leveren nieuwe beleidskeuzes onverwachte mogelijkheden op.

Vanwege de nieuwe wet Afdeling Intensief Toezicht ben ik nooit meer alleen met gedetineerden van die afdeling. Zelfs vertrouwelijke gesprekken worden bijgewoond door een collega. En die collega is niet altijd christelijk.

De eerste keer dat ik voor de ogen van de humaniste bad met een gedetineerde, voelde ik me opgelaten. Toen we terugliepen naar ons kantoor zei ze: 'Wat een prachtige manier om een gesprek af te sluiten. De ander voelt zich gezien, gehoord en gedragen.'

Gespreksvraag

Wat vindt jij belangrijk in hoe we mensen gevangenisstraffen opleggen? Speelt je geloof daarin een rol?

Actiepunt

Ga in gesprek met mensen die binnen het gevangeniswezen getuigen van hun geloof. Hoe blijft er voldoende ruimte voor hun werk, als gevangenisregimes strenger worden?

Gebedssuggestie

'Geef moed om te getuigen. Om juist in het donker Uw licht te laten schijnen.'

Liedsuggestie

Opwekking 794, *No longer slaves*

6

Prestatiedruk

Auteur: Jennifer Elskamp, theoloog en wethouder Nunspeet

Bijbeltekst: [Titus 2:1-15](#)

De tekst toen ...

Titus, een jonge gemeentelider, krijgt van de apostel Paulus de taak de gemeente op Kreta op orde te brengen. In een cultuur waarin immoraliteit en bedrog hoogtij vieren, worden jonge mensen opgeroepen om goed na te blijven denken, matig te zijn en te werken aan zelfbeheersing.

Die verantwoordelijkheid wordt niet alleen bij de jonge mensen neergelegd. Oudere mannen en vrouwen – en ook Titus zelf – worden opgeroepen om het goede voorbeeld te geven. Het vormgeven van het gezonde, christelijke leven in een ongezonde, immorele cultuur is dus een opdracht aan christenen van alle generaties die alleen gezamenlijk volbracht kan worden.

Niet als prestatie of bron van borstklopperij, maar vanuit een veilige basis: Jezus Christus heeft zich voor ons gegeven om ons van alle zonde vrij te kopen, ons te reinigen en ons tot zijn volk te maken. Vanuit die genade zetten christenen zich in om het goede te doen.

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving sloeg onlangs alarm: we leven in een ‘hypernerveuze samenleving’. Doorgeschoten prestatiedruk, versnelling en individualisme bedreigen het welzijn van jong en oud ernstig.

Paulus’ adviezen aan Titus wijzen een andere weg. Tegenover influencers die preken dat alles draait om jouw succes en jouw genot, heeft onze samenleving goede rolmodellen nodig. Christenen die zich oefenen in matigheid, gezamenlijke verantwoordelijkheid en leven vanuit genade.

Laten we elkaar voorleven dat het leven gematigd geleefd kan worden. Dat presteren geen zaak van het individu is, en dat falen hoort bij het leven. Het is tijd voor een ‘hypergenadige samenleving’.

Gespreksvraag

Geef jij, bijvoorbeeld in je telefoongebruik, jonge mensen het goede voorbeeld in onze ‘hypernerveuze samenleving’?

Actiepunt

Hoe kun jij in je politieke werk bijdragen een genadige samenleving van matiging en gezamenlijke verantwoordelijkheid?

Gebedssuggestie

‘Heer, wees genadig en geef rust aan mensen die zich opgejaagd voelen in onze samenleving.’

Liedsuggestie

Matthijn Buwalda, *Sneller en sneller*

7

Maaltijden

Auteur: Ruben van den Belt, theoloog en voormalig fractievoorzitter ChristenUnie Zwolle

Bijbeltekst: [1 Korintiërs 10:23-33](#)

De tekst toen ...

Hoe kun je als christen, ook in een plaats of land van vele religies en overtuigingen, samenleven en getuigen?

Deze vraag speelde sterk voor de Korintiërs, de geadresseerden van Paulus' brief. Door hun ogen is de brief het beste te begrijpen. De christelijke gemeenschap in Korinthe was namelijk een jonge gemeente in één van de grootste en belangrijkste steden van de oudheid. Hoe leg je in zo'n multiculturele en multireligieuze context getuigenis af van je geloof?

Wat Paulus betreft hebben de christenen een missie gekregen: 'ik zoek niet mijn eigen voordeel, maar dat van alle anderen, opdat ze gered worden'. De vrijheid die het evangelie geeft is dus niet zozeer een individueel recht, maar is relationeel van aard. Een christen is daarom gericht op het welzijn van de ander: om in contact te komen met je naasten, en zo te kunnen getuigen van de opgestane Heer.

... en nu

Als politicus ontvang je uitnodigingen voor allerlei bijeenkomsten en ontmoetingen. Zo leer je inwoners op een prachtige manier kennen. Toch kan zo'n uitnodiging ook een dilemma opleveren.

Ik word bijvoorbeeld jaarlijks uitgenodigd voor een iftarmaaltijd. Daar ga ik altijd op in. Het is een kans om in gesprek te komen en afstand te overbruggen, waarbij mijn ervaring is dat het ook snel over Jezus kan gaan.

Geïnspireerd door Paulus hanteer ik bij alle uitnodigingen een checkvraag: wil de afzender zelf ook ten dienste van de gemeenschap staan, of is het een gesloten groep die vooral een eigen agenda heeft?

Gespreksvraag

Hoe ga jij om met een uitnodiging van een groep waartoe je afstand voelt?

Actiepunt

Zoek uit welke gemeenschappen en groepen maaltijden organiseren; bespreek deze met elkaar om te bekijken waar jullie kansen zien om echt in gesprek te komen.

Gebedssuggestie

'Geef dat in tijden van polarisatie mensen met verschillende opvattingen met elkaar kunnen blijven eten.'

Liedsuggestie

Casting Crowns, Jesus, Friend of Sinners

8

Arbeidsmigratie

Auteur: Madelon Grant, Religiewetenschapper
en voormalig medewerker
Wetenschappelijk Instituut

Bijbeltekst: Jakobus 5:1-6

De tekst toen ...

Paulus doet in zijn brief aan Timoteüs een ogenschijnlijk simpele oproep: 'Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn'. Maar vaak willen we meer. Bijbelboeken als Timoteüs en Jakobus waarschuwen voor zulk streven naar rijkdom: je stelt jezelf hiermee bloot aan verleidingen die je in het verderf kunnen storten. Zeker als je rijkdom vergaart – of kosten bespaart – door anderen uit te buiten.

Jakobus beschrijft hoe arbeiders zich beklagen: ze zijn onrechtvaardig behandeld, hebben geen loon ontvangen. Maar waar de rijken met hun oren dicht genieten van een hedonistische levensstijl, luistert God wel.

God is rechtvaardig en tolereert geen onrecht: rampspoed staat de onrechtvaardige werkgever te wachten, die zichzelf al feestend heeft 'vetgemest voor de slachtijd'. God weet immers als geen ander welk leed de arbeiders is aangedaan: 'U hebt de Rechtvaardige veroordeeld en vermoord, en hij heeft zich niet tegen u verzet.'

... en nu

In Nederland werken zo'n 950.000 arbeidsmigranten. Sommigen werken als hoogopgeleide kenniswerkers. Maar velen doen laagbetaald werk, bijvoorbeeld in de bouw en uitzendbranche, en leven in slechte omstandigheden. Zodra ze niet meer nodig zijn, worden ze uitgespuugd door werkgevers.

Ook al ben je geen werkgever, je kunt indirect toch profiteren van onrechtvaardige arbeidsomstandigheden. Horen wij hen klagen? Checken we met welke leveranciers en onderaannemers we zaken doen?

Het slavernijverleden leert hoe onrecht doorwoekert naar volgende generaties. Het is nu tijd om te werken aan een economie van genoeg, aan welvaart die hand in hand gaat met het welzijn van de mens.

Gespreksvraag

Hoe kun jij 'gematigdheid' en een 'economie van genoeg' in jouw politieke praktijk brengen?

Actiepunt

Weet jij waar en in welke omstandigheden in jouw gemeente arbeidsmigranten leven? Organiseer een werkbezoek en zoek uit wat verbetering behoeft.

Gebedssuggestie

'Inspireer politici met inzicht en daadkracht, opdat ze wetgeving maken die mensen tot bloei laat komen en uitbuiting bestrijdt.'

Liedsuggestie

Nieuwe Liedboek (2013), lied 880, Het leven op aarde

9

Giften en belastingen

Auteur: Oswald Hart, voorganger De Rots Ministries en bondgenoot van de ChristenUnie

Bijbeltekst: 2 Korintiërs 8:1-15

De tekst toen ...

Paulus houdt de Korintiërs de Macedonische gemeenten ten voorbeeld: zij gaven met vreugde, ondanks zware beproevingen en diepe armoede. Hun geven kwam dus niet als vanzelf voort uit overvloed. Het was geworteld in genade: een antwoord op Gods vrijgevigheid in Christus.

Zo herinnert Paulus de Korintiërs eraan dat waarachtig geven begint met het toewijden van onszelf aan de Heer. Deze passage beschrijft vrijgevigheid dan ook als meer dan een financiële bijdrage: het is een uitdrukking van liefde. Van gedeelde verantwoordelijkheid binnen het lichaam van Christus. Gods verlangen is dat middelen zo circuleren dat ieder z'n steentje bijdraagt: niemand wordt overbelast terwijl een andere wordt ontzien.

Door vrijmoedig te geven nemen we ten diepste deel aan Gods 'economie van genade', waarin Christus zelf arm werd opdat wij rijk zouden worden in Hem. Deelnemen aan die 'economie van genade' is niet alleen een geestelijke, maar ook een sociale roeping.

In de politiek wordt het gesprek over giften en belastingheffing vaak een technische discussie over percentages en vrijstellingen.

Maar deze passage herinnert ons eraan dat, voor christenen, geven allereerst alles te maken heeft met genade, eerlijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Gelovigen die in het publieke domein dienen, kunnen in lijn hiermee structuren bevorderen die een beroep doen op vrijgevigheid om kwetsbaren te ondersteunen, zonder dat ze de bereidwillige gever overbelasten.

Ik heb mogen ervaren dat vrijgevigheid gericht op Christus vertrouwen en eenheid schept. Laat ons werk daarom een toewijding weerspiegelen, niet alleen aan begrotingen, maar vooral aan mensen – en bovenal aan Christus.

Gespreksvraag

Hoe helpt het begrip 'genade' jou te kijken naar giften en belastingheffing in de samenleving?

Actiepunt

Identificeer één (beleids)terrein op je (politieke) werkvloer waar deze week meer vrijgevigheid of gedeelde verantwoordelijkheid kan worden getoond; begin bewust een gesprek tot verbetering.

Gebedssuggestie

'Heer, help ons uw vrijgevege genade te ontvangen, om zelf ook vrijmoedig te geven.'

Liedsuggestie

Liedboek voor de Kerken 473, *Neem mijn leven, laat het Heer*

Kerken

Auteur: Jerry Mendezsoon, pastor en bondgenoot van de ChristenUnie

Bijbeltekst: 1 Korintiërs 11:17-22

De tekst toen ...

Echt goed leven, zoals het evangelie dat bedoelt – dat is een enorme uitdaging. Dat was het al in de tijd van de Korintiërs, zo blijkt uit Paulus' brief. Hij is niet blij met hoe de gemeente samenkomt. De rijken eten zich vol, terwijl de armen met een lege maag huiswaarts keren. Wat Paulus betreft missen deze samenkomsten hun doel als zo verschillen tussen rijk en arm worden versterkt, kwetsbaren worden buitengesloten en verantwoordelijkheid voor elkaar ontbreekt. De kerk versterkt op die manier bestaande sociale scheidslijnen, terwijl het deze juist zou moeten doorbreken. In het beste geval is de kerk een leerschool voor het goede leven. Een plek waar gelijkwaardigheid, zorg voor de zwakkere en verantwoordelijkheid voor de gemeenschap concreet worden geoefend. Waar solidariteit boven eigenbelang gaat, is de kerk een 'leesbare brief' zoals Paulus beschrijft in zijn tweede brief aan de Korintiërs.

Zo'n kerk is een krachtig getuigenis – en is van onschatbare waarde voor de samenleving.

... en nu

Als leerscholen voor het goede leven zijn kerken als *Victory Outreach Rotterdam*, waar ikzelf pastor ben, van grote maatschappelijke betekenis.

Ze voorzien bijvoorbeeld in laagdrempelige ontmoetingsplekken, maar ook in een vangnet voor mensen die buiten reguliere systemen vallen. Zo helpen vrijwilligers van onze *Victory Home* al decennialang daklozen opnieuw op weg. Met een relationele in plaats van bureaucratische benadering bereiken wij mensen die moeilijk aansluiting vinden bij reguliere hulpverlening.

Christelijke politiek mag kerken aanspreken op hun taak als leerschool voor het goede leven. Zijn we, elk op onze eigen plek, echt een 'leesbare brief'? Tegelijkertijd verdienen deze kerken het dat de overheid hun bondgenoot is.

Gespreksvraag

Zijn jullie en andere christenen in je plaats een 'leesbare brief'?
Waar in wel, waarin niet?

Actiepunt

Organiseer een terugkerend voorgangersoverleg waarin kerken en (christelijke) politici elkaar leren kennen en samen zoeken naar het goede voor de stad of het dorp.

Gebedssuggestie

'Geef bestuurders die kerken herkennen en beschermen als waardevolle leerscholen voor het goede leven.'

Liedsuggestie

Opwekking 705, *Aan de maaltijd wordt het stil*

Colofon

Uitgever: Wetenschappelijk Instituut ChristenUnie

Redacteur: Pieter Dirk Dekker

Vormgeving: Frivista.com

Coverfoto: Folkert Rinkema (Cabo de Gata, Spanje)

Druk: Drukkerij Kempers BV | Aalten